

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoCsp/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420201301
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4420201301.1

Uznesenie

P. súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci žalobkyne: L. U., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX J. zastúpenej: JUDr. Andrej Cifra, advokát so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, IČO: 37 756 508, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., skráteneý názov: VÚB, a.s., Mlynské Nivy 1, 811 09 Bratislava, IČO: 31 XX0 155, zastúpenej: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a o zaplatenie sumy 269,48 eura príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 7. októbra 2020 č.k. 15Csp/21/2020-230, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.12.2015, uzatvorenej medzi žalobkyňou a veriteľom Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 600 eur je bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 269,48 eura s 5 % ročnými úrokmi z omeškania od 12.03.2020 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. d), g), h), i), j), § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2, 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, § 1, § 2 písm. a), b), c) d) zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, § 451 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2015.

1.2. Súd prvej inštancie skúmal vecnú legitímáciu strán sporu, pričom považoval za nesporné, že spoločnosť právneho predchodcu žalovanej - v rozsudku nesprávne uvedené žalobcu - (Consumer Finance Holding, a.s.) zanikla dňa 01.01.2018, v dôsledku rozdelenia, a jej právnym nástupcom sa stala žalovaná, čím bola daná pasívna vecná legitímácia žalovanej. Ďalej konštatoval, že v danom prípade nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem, pretože vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.

1.3. Z predložených listinných dôkazov, akceptujúc tvrdenie strán sporu, súd prvej inštancie považoval za zistené, že právny predchodca žalovanej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzavretej prostredníctvom diaľkovej komunikácie, poskytol žalobkyni úver vo výške 600 eur. Na predmetný záväzkový vzťah aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľoch a zákon o spotrebiteľských úveroch. Konštatoval, že právny predchodca žalovanej pri poskytovaní úveru a uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zistil, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere sa mala stať

platnou a účinnou až dňom jej podpísania posledným účastníkom zmluvného vzťahu (odsek 14 bod 14.6 zmluvy - čl. 19), pričom zmluvné strany nepopierali skutočnosť, že písomné vyhotovenie zmluvy nepodpísali. Preto dospel k záveru, že neboli splnené ani zákonné podmienky (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a ani zmluvné podmienky (ods. 14 bod 14.6 zmluvy). Sankciou za porušenie tejto zákonnej povinnosti je, že sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.).

1.4. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na nedodržanie náležitostí uvedených v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia zmluvy. Uviedol, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená celková čiastka ktorú má spotrebiteľ zaplatiť vo výške 1 033,80 eura, ktorá je ale nesprávna, pretože celková výška splátky 17,76 eura x 60 splátok rovná sa 1 065,60 eura. Teda v skutočnosti je celková čiastka vyššia ako tá, ktorá je uvedená v zmluve, preto je údaj o celkovej výške nákladov v zmluve uvedený nesprávne. Ďalej vyslovil názor, že do RPMN a tiež do celkových nákladov spotrebiteľa malo byť zahrnuté aj mesačné poistné. Dôvodil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola podpísaná zmluvnými stranami a žalobkyňa namietala, že by mala možnosť zmluvu uzavrieť bez poistenia. Preto možno len veľmi ťažko predpokladať, že žalobkyňa, ktorej pri uzatváraní zmluvy, išlo predovšetkým o poskytnutie úveru, venovala pozornosť uzavretiu poistnej zmluvy spôsobom aký prezentuje žalovaná. Ak teda veriteľ uzavrel so žalobkyňou poistenie, mali byť náklady na poistenie zahrnuté do RPMN, čo preukázateľne neboli a túto skutočnosť potvrdila aj žalovaná. Preto je v zmluve uvedená RPMN vo výške 26,71 % nesprávna. Po zadaní sumy pôžičky, sumy ktorá bude splatená a doby splácania 60 mesiacov do internetovej kalkulačky pre výpočet úroku a RPMN zistil, že správna výška RPMN 28,61 %, teda v zmluve je uvedená RPMN v nesprávnej výške, v neprospech spotrebiteľa. Ďalej uviedol, že na účely stanovenia najvyššej prípustnej odplaty je relevantné porovnávať odplatu (RPMN) s priemernou RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk, ktorá bola v čase uzavretia zmluvy 6,25 % (čl. 212). Preto aj fixná ročná úroková sadzba uvedená v zmluve vo výške 26,27 % bola neprimerane vysoká oproti úrokovým sadzbám, ktoré určovala NBS pri spotrebiteľských úveroch od jedného do piatich rokov, v čase uzavretia zmluvy, a to vo výške 5,24 % (čl. 212).

1.5. Navyše súd prvej inštancie dospel k záveru, že ani pri skúmaní bonity žalobkyne právny predchodca žalovanej nepostupoval v zmysle zákonných ustanovení a nepreveroval jej schopnosť splácať poskytnutý úver s odbornou starostlivosťou. Obranu žalovanej, že postupoval v danom prípade zákonným spôsobom neakceptoval. Zo žiadosti o spotrebiteľský úver (čl. 175 - 189) zistil, že dlžníčka deklarovala, že je zamestnaná ako opatrovatelka a túto skutočnosť zrejme preukazovala rozhodnutím o poberaní príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 270,32 eura mesačne, ktoré však bolo z roku 2013 (čl. 144). Veriteľ sa uspokojil s predloženým príkazom na poberanie dávok vo výške 316,52 eura, ktorý bol rovnako z decembra 2013. Zastal názor, že sumu životného minima, ktorá bola v rozhodnom období na tri osoby 426,70 eura, je potrebné považovať za pomerne dôležitý referenčný údaj, ktorý nemôže byť zanedbaný pri posudzovaní schopnosti veriteľa splácať úver. Súd prvej inštancie, akceptujúc ďalšie zistené splátky dlžníčky v Nebankovom registri klientskych informácií, nemohol bez ďalšieho skonštatovať, že dlžníčka bol schopná splácať poskytnutý úver.

1.6. Na základe všetkých uvedených skutočností dospel súd prvej inštancie k záveru, že predmetný spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. V zmysle uvedeného záveru konštatoval, že žalobkyňa plnila okrem poskytnutej istiny ďalšie úroky a poplatky bez právneho dôvodu, a preto jej vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaná prijatím úrokov a poplatkov získala majetkový prospech bez právneho dôvodu. Konštatoval, že žalovaná nespochybnila výšku sumy, ktorú žalobkyňa v súvislosti s predmetným úverom uhradila. Preto považoval za nesporné, že žalobkyňa uhradila v súvislosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom právnenému predchodcovi žalovanej, resp. od 01.01.2018 žalovanej spolu 869,48 eura. Preto uložil žalovanej povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 269,48 eura (869,48 - 600). Pretože žalovaná nespĺnila povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie v lehote stanovenej predžalobnou výzvou do 11.03.2020, vznikla jej dňom 12.03.2020 povinnosť zaplatiť žalobkyni aj úroky z omeškania, ktoré si žalobkyňa uplatnila v zákonnej výške 5 % a preto jej ich v takto uplatnenej výške priznal.

1.7. K námietke žalobkyne, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy v nej absentuje adresa veriteľa súd prvej inštancie uviedol, že táto je uvedená v záhlaví zmluvy, ktorú predložila žalobkyňa. Predložená zmluva rovnako obsahovala v bode 7 článok 14 aj splátkový kalendár, ktorý podľa tvrdenia žalobkyne v zmluve absentoval. Vzhľadom na množstvo uvádzaných informácií a produkovaných dôkazov v prejednávanej veci zdôraznil, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý proces neznamená povinnosť súdu dať odpovede na všetky argumenty strán sporu,

ale len na argumenty zásadného významu, teda argumenty pre vec rozhodujúce. Pritom poukázal na rozhodnutie II. ÚS 76/07.

1.8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP, pretože žalobkyňa mala vo veci plný úspech. Priznal jej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

2.1. Žalovaná podala v zákonnej lehote odvolanie a navrhovala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanej voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, respektíve zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania. Dôvodila, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

2.2. Namietala, že súd prvej inštancie rozhodol o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu že neboli splnené zákonné podmienky (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a ani zmluvné podmienky (ods. 14 bod 14.6 zmluvy), hoci žalobkyňa nenamietla uzatvorenie zmluvy prostredníctvom diaľkovej komunikácie. Žalovaná tak v priebehu súdneho konania nedostala možnosť zaujať voči takémuto (neexistujúcemu) argumentu adekvátnu procesnú obranu. Týmto nesprávnym procesným postupom jej súd prvej inštancie znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP). K tomu poukázala na ustanovenie § 151 ods. 4 CSP a uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 24Co/124/2018 zo dňa 04.12.2018 a Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 41Cob/12/2020 zo dňa 23.09.2020, z ktorých citovala. Ďalej poukázala na ustanovenie § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka a zákon č. 266/2005 Z.z. Považovala za evidentné, že zákon umožňuje pri dojednaní finančných služieb na diaľku využiť aj moderné technológie, ako je internet a tento spôsob možno v súčasnosti považovať za úplne bežný, obvyklý, rýchly a štandardný, z ktorého dôvodu nemožno od strán pri kontraktácii vyžadovať vyhotovenie zmluvy v listinnej forme s vlastnoručným podpisom (ktorý zákon ani nepredpisuje), pretože by to poprelo zmysel predmetnej úpravy. K uvedenému poukázala rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8SžI 3/2010 zo dňa 20.1.2011. Ďalej dala do pozornosti bod 12.1 a 12.2 Základných podmienok zmluvy.

2.3. Odvolateľka ďalej namietala, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s výškou RPMN, do ktorej žalovaná správne nezahrnula výšku poistného. Poukázala na § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. (účinného v čase podpísania zmluvy) a § 19 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Tvrdila, že na základe uvedeného je nepochybné, že v zmluve je uvedený správny výpočet RPMN. Poskytnutie úveru nebolo podmienené uzatvorením poistenia schopnosti splácať úver. Poistenie úveru bolo poskytnuté na základe výslovnej žiadosti žalobkyne, ako dlžníka, pričom nebola povinná uzatvoriť poistnú zmluvu poistenia úveru pre prípad neschopnosti splácať úver. Táto skutočnosť vyplýva zo samotnej zmluvy, bod III., v ktorom je jasne uvedené, že poistenie nie je povinné. Samotná žalobkyňa zvolením si jedného zo súboru poistenia vyjadrila svoj súhlas s poistením. Dobrovoľnosť poistenia vyplýva tiež zo Štandardných európskych informácií ako súčasť zmluvy z bodu 3. Žalobkyni bola pred uzatvorením zmluvy vypracovaná žiadosť o spotrebiteľský úver, až schválenie tejto žiadosti zo strany žalobkyne smerovalo k vypracovaniu samotnej zmluvy. Pokiaľ by žalobkyňa nemala záujem poistenie schopnosti splácať úver uzatvárať, túto skutočnosť by žalovanej namietala už v predzmluvnej fáze, teda po preštudovaní žiadosti o spotrebiteľský úver. Pokiaľ by sa však aj napriek uvedenému žalobkyni zdalo, že sa dostala do omylu v tom, že na poskytnutie úveru je potrebné aj uzatvorenie poistenia a túto skutočnosť si uvedomila až po obdržaní znenia zmluvy o úvere v zmysle bodu 10.2 zmluvy mohla v čase plynutia lehoty na premyslenie si uzatvorenia zmluvy do 14 kalendárnych dní od uzavretia zmluvy od tejto odstúpiť, čo však neurobila. K tomu poukázala na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 6Co/121/2018 zo dňa 28.11.2018, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6Co/242/2018zo dňa 24.10.2018 a rozsudok Okresného súdu Michalovce sp.zn. 11Csp/72/2018zo dňa 07.11.2018, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/79/2019zo dňa 24.03.2020.

2.4. Žalovaná sa nestotožnila s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že fixná ročná úroková sadzba uvedená v zmluve vo výške 26,27 % bola neprimerane vysoká oproti úrokovým sadzbám, ktoré určovala NBS pri spotrebiteľských úveroch od jedného do piatich rokov, v čase uzavretia zmluvy, a to vo výške 5,24 %. Tvrdila, že pokiaľ ide o dojednanú odplatu, rozhodnými zákonnými ustanoveniami v čase uzavretia zmluvy o úvere boli § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z. V čase uzavretia zmluvy predstavovala najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 3. štvrtrok 2015 (platné pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere

uzatvorené od 16. novembra 2015 do 15 februára 2016) pre ostatné spotrebiteľské úvery so splatnosťou nad 1 do 5 rokov vrátane výšku 26,72 %. Z uvedeného vyplýva, že dojednaná odplata (a rovnako aj úrok ako jediná forma odplaty pre veriteľa) plne reflektuje zákonnú požiadavku na jej výšku.

2.5. Žalovaná sa nestotožnila ani s určením bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy z dôvodu, že pri skúmaní bonity spotrebiteľky (žalobkyne) jej právny predchodca nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Dodala, že ak by bol úmyslom zákonodarcu súdom prezentovaný výklad ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ, tak by ho pretavil priamo do znenia uvedeného ustanovenia, v ktorom by stanovil, že veriteľ má brať do úvahy nielen dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru, ale aj ďalšie záväzky dlžníka. Tvrdila, že súd prvej inštancie poňal výklad ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ prísne formalisticky a striktné, čo malo za následok vyvodenie nesprávneho právneho záveru. Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov subjektov práva nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Poukázala na Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 155/2017 zo dňa 31.08.2017. Navyše ani žalobkyňa svoju schopnosť splatiť poskytnutý úver v čase uzavretia zmluvy nespochybnila, preto právne posúdenie súdu prvej inštancie o nedostatku odbornej starostlivosti postupcu pri posudzovaní schopnosti žalovanej splatiť úver bola neopodstatnené a absurdné a takýto postup súdu a výklad ustanovení zákona zbavuje spotrebiteľa akejkolvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vystupuje, a narušuje právo žalobcu na spravodlivý proces. S poukazom na § 11 ods. 2 a § 7 ods. 1 ZoSÚ tvrdila, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným zo spôsobov podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu jedným v zákone uvedeným spôsobom tak, ako v prejednávanej prípad, potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností, keďže zákonodarcu v právnej norme uviedol slovo „alebo“, teda výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Vyslovila názor, že postupca postupoval pri poskytovaní úveru v prísnom súlade s § 7 ods. 1 ZoSÚ, čo vyplýva z vykonaného dokazovania, na základe čoho súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak dospel k záveru o opaku. Poukázala na to, že zo zmluvnej dokumentácie nesporne vyplýva, že bez náležitého skúmania bonity spotrebiteľa by úver postupca vôbec neposkytol.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny po stránke právnej i skutkovej, nakoľko jeho vydaniu predchádzalo dostatočné zistenie skutkového stavu a náležitá aplikácia relevantných právnych predpisov na predmetnú spotrebiteľskú vec. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zaviazal žalovanú na náhradu trov odvolacieho konania. S argumentáciou žalovanej v odvolaní a doterajšom konaní nesúhlasila. Skutočnosti uvedené žalovanou k spôsobu uzavretia zmluvy na diaľku považovala za nové uplatnené v odvolacom konaní, na ktoré je potrebné aplikovať § 366 CSP. Tvrdila, že spôsob uzatvorenia zmluvy o úvere mala žalovaná vysvetliť do skončenia dokazovania. Nové skutočnosti uvádzané v odvolacom konaní považovala za neprípustné a porušujúce princíp rovnosti zbraní, a navrhla, aby odvolací súd na ne neprihliadal. V prípade, ak by aj odvolací súd dospel k záveru, že sa nejedná o novoty v odvolacom konaní, považovala tvrdenia žalovanej ohľadom spôsobu uzatvárania úverovej zmluvy za bezpredmetné, nakoľko aj napriek tomu je predmetný úver bezúročný a bez poplatkov v dôsledku absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nedodržania postupu s odbornou starostlivosťou. K nesprávnej výške RPMN poukázala na obsah žaloby. Tvrdila, že ak je poskytnutie spotrebiteľského úveru podmienené zvolením si poistenia bez možnosti toto poistenie odmietnuť, tak poistné predstavuje povinný náklad podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý mal byť zarátaný do celkových nákladov, a následne sa premietnuť aj do vzorca pre výpočet RPMN. Nesúhlasila s argumentáciou žalovanej k nedodržaniu odbornej starostlivosti a poukázala na účel a zmysel zákona (teleologický výklad), pričom tvrdila, že účelom zákonného ustanovenia týkajúceho sa povinnosti veriteľa postupovať pri posudzovaní schopnosti splácať úver spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou, je predovšetkým zvýšiť zodpovednosť veriteľov pri poskytovaní úverových produktov a zabrániť poskytovaniu „nebonitných úverov. Poukázala na Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13 a na Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-679/18, z ktorých citovala. Mala zato, že v prejednávanej prípad veriteľ dostatočne neskúmal jej bonitu a doposiaľ neuviedol ani to, akým matematickým výpočtom dospel k tomu, že je schopná splácať predmetný úver vo veriteľom stanovenej výške splátky.

4.1. Žalovaná vo vyjadrení z 14.12.2020 uviedla, že na podanom odvolaní trvá v celom rozsahu a zopakovala svoju odvolaciu argumentáciu. Poukázala na viaceré rozhodnutia krajských a okresných súdov.

4.2. Žalobkyňa vo vyjadrení z 11.01.2021 reagovala zopakovaním svojej argumentácie vo vzťahu k nesprávnemu výpočtu RPMN a nesprávnemu údaju RPMN uvedenému k zmluve a vo vzťahu k skúmaniu bonity.

4.3. Žalovaná vo vyjadrení z 05.02.2021 opätovne uviedla, že trvá na podanom odvolaní a svojich doterajších vyjadreniach.

5.1. Žalovaná v odvolaní namietala vadu konania spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorým jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), preto odvolací súd skúmal, či súd prvej inštancie konanie nezaťažil vadou namietanou žalobcom.

5.2. K uvedenej vade konania žalovaná namietala, že súd prvej inštancie rozhodol o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru dôvodiac nespĺnením zákonných podmienok (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a zmluvných podmienok (ods. 14 bod 14.6 zmluvy), hoci žalobkyňa nenamietla uzatvorenie zmluvy prostredníctvom diaľkovej komunikácie. Preto v priebehu súdneho konania nedostala možnosť zaujať voči takémuto (neexistujúcemu) argumentu adekvátnu procesnú obranu. Odvolací súd považuje za potrebné na úvod uviesť, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z obsahu žaloby odvolací súd zistil, že žalobkyňa dňa 29.12.2015 uzatvorila s právnym predchodcom žalovanej zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver. Zmluva bola uzatvorená na diaľku podľa zákona č. 266/2005 Z.z. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uzatvorenie predmetnej zmluvy potvrdila. V tomto smere treba prisvedčiť žalobkyni, že uvedená skutočnosť sa podľa § 151 ods. 1 CSP považuje za nespornú. Na druhej strane súd prvej inštancie bol povinný skúmať zmluvu o spotrebiteľskom úvere z hľadiska zákonných podmienok, pričom nie je možné opomenúť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má zákonom predpísanú písomnú formu. Z uvedeného dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že skúmaním obsahu predmetnej zmluvy zo strany súdu prvej inštancie, napriek skutočnosti, že žalobkyňa nenamietla uzatvorenie zmluvy prostredníctvom diaľkovej komunikácie, nedošlo k takému nesprávnemu postupu, v dôsledku ktorého bolo porušené právo žalovanej na spravodlivý proces. Odvolací súd nezistil namietanú vadu konania, pre ktorú by bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť, preto pristúpil k meritórnemu prejednaniu veci.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

9. V danej veci je predmetom konania žaloba žalobkyne na určenie, že spotrebiteľský úver, ktorý jej bol poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 7160414 zo dňa 29.12.2015 uzavretej medzi právnym predchodcom žalovanej (Consumer Finance Holding, a.s.) ako veriteľom, a ňou ako dlžníčkou, je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň sa voči žalovanej domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 269,48 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 12.03.2020 do zaplatenia. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Na odvolanie žalovanej bol rozsudok súdu prvej inštancie predmetom skúmania odvolacím súdom.

10. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

11. Podľa § 2 písm. a) písm. b) bod 7., písm. e), písm. f) zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, na účely tohto zákona sa rozumie

a) zmluvou na diaľku zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie,

b) finančnou službou služba poskytovaná

7. veriteľom, ktorý poskytuje úver v rámci svojho podnikania,

e) prostriedkom diaľkovej komunikácie prostriedok, ktorý bez súčasného fyzického kontaktu dodávateľa a spotrebiteľa možno použiť pri poskytovaní finančnej služby na diaľku, najmä elektronická pošta, telefón, fax, adresný list, ponukový katalóg,

m) trvanlivým médiom každý prostriedok, ktorý umožňuje uloženie informácií spôsobom prístupným na používanie v budúcnosti na časové obdobie zodpovedajúce účelom informácií a ktorý umožňuje verné reprodukovanie uložených informácií.

12. Podľa § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka, písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou.

13.1. Súd prvej inštancie podrobil predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere súdnej kontrole a posudzoval náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovení § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Pri tomto posudzovaní dospel k záveru, že neboli splnené ani zákonné podmienky (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a ani zmluvné podmienky (ods. 14 bod 14.6 zmluvy) a v dôsledku porušenia tejto zákonnej povinnosti považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.). Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie nestotožňuje. Prítom nespochybňuje zákonnou stanovenú písomnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V danej veci však súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa a právny predchodca žalovanej uzatvorili zmluvu na diaľku podľa zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku. Základná otázka, ktorú bolo potrebné v spore vyriešiť potom bolo, či aj za týchto okolností bola dodržaná písomná forma zmluvy podľa § 9 ods. 1 písm. a) prvá veta zákona č. 129/2010 Z.z.

13.2. Odvolací súd považuje za potrebné na úvod uviesť, že všeobecná právna úprava spotrebiteľských zmlúv je zaradená v piatej časti prvej hlavy Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v ustanovení § 52 definuje spotrebiteľskú zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Uvedená definícia však neznamená, že spotrebiteľská zmluva je samostatným zmluvným typom, je to len definícia rôznych typov zmlúv s osobitným režimom právnej úpravy, ktorý je daný tým, že jedným z účastníkov zmluvy je spotrebiteľ. Preto ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách sú svojou povahou všeobecnými ustanoveniami vo vzťahu k zmluvným typom upravených či už v Občianskom zákonníku, v Obchodnom zákonníku alebo v inom právnom predpise upravujúcom záväzkové vzťahy vyplývajúce zo zmlúv. Medzi takéto spotrebiteľské zmluvy patrí aj zmluva o poskytovaní finančných služieb na diaľku, pri ktorej zabezpečuje ochranu spotrebiteľa zákon č. 266/2005 Z.z. Zákon definuje zmluvu na diaľku ako zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie. Finančná služba je služba poskytnutá subjektami vymenovanými v § 2 písm. b), medzi ktoré patrí aj „veriteľ, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania“, pričom poznámka pod čiarou odkazuje na definíciu veriteľa podľa § 3 zákona č. 258/2001 Z.z., ktorý bol v čase prijatia predmetného zákona účinný (pozn. poznámky pod čiarou právneho predpisu nemajú normatívnu povahu, nakoľko ide o časť právnej normy, ktorej úlohou je niečo deklarovať alebo vysvetliť, preto nie sú právne záväzné). Za prostriedok diaľkovej komunikácie, ktorý bez súčasného fyzického kontaktu dodávateľa a spotrebiteľa možno použiť pri poskytovaní finančnej služby na diaľku zákon v § 2 písm. e) považuje najmä elektronickú poštu, telefón, fax, adresný list alebo ponukový katalóg. Spotrebiteľský úver podľa zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý ako finančná služba na základe zmluvy uzavretej na diaľku je, rovnako ako iné spotrebiteľské zmluvy, súčasťou ochrany spotrebiteľa poskytnutej právnou úpravou Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.). V zmysle vyššie uvedeného ide však o všeobecnú právnu úpravu, ktorá sa aplikuje len v prípade, že osobitná právna úprava, v danej veci zákon č. 266/2005 Z.z., nemá ustanovenia, ktoré by danú problematiku upravovali. Hoci zákon č. 266/2005 Z.z. stanovuje čo sa rozumie prostriedkom diaľkovej komunikácie (§ 2 písm. e) a je ním elektronická pošta, telefón, fax, adresný list alebo ponukový katalóg, osobitne neupravuje, kedy je v prípade zmluvy na diaľku zachovaná písomná forma vyžadovaná § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Z uvedeného dôvodu zachovanie písomnej formy pri zmluve o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej na diaľku je, podľa právneho názoru odvolacieho súdu, potrebné posudzovať podľa ustanovenia § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Keďže súd prvej inštancie otázku dodržania písomnej formy predmetnej zmluvy nesprávne právne posúdil, následne už nevykonan náležité dokazovanie k zisteniu akým konkrétnym spôsobom bola v danej veci uzatvorená predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere a či pri jej uzavretí bola zachovaná písomná forma stanovená zákonom. A to napriek tomu, že vo veci ide o spotrebiteľský spor, v ktorom súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP).

13.3. Navyše odvolací súd dodáva, že v rámci súdnej kontroly spotrebiteľskej zmluvy v danej veci bol súd prvej inštancie povinný aj skúmať či veriteľ splnil povinnosti, ktoré mu zákon ukladá v súvislosti s informovaním spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy na diaľku. K uvedenej otázke odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-49/11, v ktorom v bodoch 42. až 44. Súdny dvor uviedol, že „42. Z toho vyplýva, že pomocou trvalého média sa v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 97/7 musí spotrebiteľovi zabezpečiť, rovnako ako pomocou papierového média, to, že bude vlastniť informácie uvedené v tomto ustanovení, aby mohol prípadne uplatniť svoje práva. 43. Ak určité médium umožňuje spotrebiteľovi uchovávať tieto informácie, ktoré sú mu osobne určené, zaručuje to, že nedôjde k zmene ich obsahu, ako aj to, že budú dostupne na použitie počas primeraného času a umožňuje spotrebiteľom ich ako také reprodukovať, treba také médium považovať za „trvale“ v zmysle uvedeného ustanovenia. 44. Takýto prístup potvrdzujú aj definície pojmu „trvalý nosič“ poskytnuté normotvorcom Únie v iných právnych predpisoch, najmä v článku 2 písm. f) smernice 2002/65, v článku 2 bode 12 smernice 2002/92 a v článku 3 písm. m) smernice 2008/48. Hoci dané smernice nie sú v tomto prípade uplatniteľné, neexistuje nič, na základe čoho by sa bolo možné domnievať, ako uviedol generálny advokát v bode 36. svojich návrhov, že tieto definície sa týkajú iného pojmu, než je pojem použitý v smernici 97/7. Toto konštatovanie platí tým skôr pre smernicu 2011/83, ktorá má od 13. júna 2014 nahradiť smernicu 97/7 a ktorá vo svojom článku 2 bode 10 definuje pojem „trvalý nosič“ použitím kritérií uvedených v predchádzajúcom bode.“. Uvedené závery Súdneho dvora je možné aplikovať aj pri výklade ustanovenia v § 9 ods. 1 písm. a) druhá veta zákona č. 129/2010 Z.z. Pritom možno prijať záver, že trvanlivé médium musí byť pre spotrebiteľa dostupné tak, aby mal k informáciám na ňom uvedených prístup prostredníctvom vlastného technického vybavenia. Pokiaľ je zmluva uzatvorená cez internet musí byť možné ju stiahnuť na pevný disk alebo iné médium, prípadne musí byť pre spotrebiteľa prístupná pomocou webového prehliadača. Zároveň musí spotrebiteľovi poskytovať všetky potrebné informácie, aby si mohol uplatniť svoje práva rovnako, ako v prípade, informácií vo forme papierového média. To znamená, že vyhotovenie zmluvy sa bude podobáť listinnej zmluve a bude v bežne dostupnom formáte (napr. pdf), bude médium na uchovanie informácii pre spotrebiteľa, ktoré sú určené jemu osobne, a zároveň sú spotrebiteľovi prístupné neobmedzene a primeranú dobu. Pre prípad uloženia týchto informácií na servery dodávateľa (napr. klientska zóna webového sídla) musia byť zabezpečené proti zmene ich obsahu a spotrebiteľ k nim musí mať kedykoľvek prístup (napr. zadaním prihlasovacieho mena a hesla). Skutočnosť, že vyhotovenie zmluvy bolo poskytnuté na trvanlivom médiu však ešte neznamená, že došlo k písomnému uzatvoreniu zmluvy.

14. Súd prvej inštancie ďalej prijal záver, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená celková čiastka ktorú má spotrebiteľ zaplatiť vo výške 1 033,80 eura, ktorá je ale nesprávna, pretože celková výška splátky 17,76 eura x 60 splátok rovná sa 1 065,60 eura. Teda v skutočnosti je celková čiastka vyššia ako tá, ktorá je uvedená v zmluve, preto je údaj o celkovej výške nákladov v zmluve uvedený nesprávne. Ďalej vyslovil názor, že do RPMN a tiež do celkových nákladov spotrebiteľa malo byť zahrnuté aj mesačné poistné, čo preukázateľne nebolo, preto je v zmluve uvedená PRMN vo výške 26,71 % nesprávna. S uvedenými závermi sa odvolací súd nestotožňuje, nakoľko nevychádzajú zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý sa oboznámil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere predloženej žalobcom (č.l. 11), z ktorej jednoznačne vyplýva, že „poistenie nie je povinné“. Informácia je v zmluve vytlačená výrazným tmavým a dostatočne veľkým písmom. Uvedená skutočnosť, ktorú preukázala žalobkyňa predložením zmluvy, vylučuje, aby sa poistné za poistenie schopnosti splácať splátky započítavalo do celkových nákladov spotrebiteľa podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. a do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 19 zákona č. 129/2010 Z.z. Navyše podľa názoru odvolacieho pre výpočet RPMN v súdnom konaní je internetová kalkulačka, použitá súdom prvej inštancie, nepoužiteľná, keďže jej presnosť nie je ničím zaručená a jej používanie nepredpokladá ani zákon. Do výpočtu RPMN totiž vstupujú viaceré faktory, ktoré internetové kalkulačky nezohľadňujú.

15. Pokiaľ súd prvej inštancie porovnával odplatu (RPMN) s priemernou RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk, tento postup nebol v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. V tomto smere treba prisvedčiť tvrdeniu žalovanej, podľa ktorého rozhodnými zákonnými ustanoveniami v čase uzavretia zmluvy o úvere boli § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z. a v čase uzavretia zmluvy predstavovala najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 3. štvrtrok 2015 (platné pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 16. novembra 2015 do 15 februára 2016) pre ostatné spotrebiteľské úvery so splatnosťou nad 1 do 5 rokov vrátane výšku 26,72 %, preto dojednaná odplata (a rovnako aj úrok ako jediná forma odplaty pre veriteľa) plne reflektuje zákonnú požiadavku na jej výšku.

16. Odvolací súd nepovažuje za správny ani záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého právny predchodca žalovanej pri poskytnutí úveru nekonal s odbornou starostlivosťou, pričom pri posudzovaní

schopnosti žalobkyne splácať úver hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. V tomto smere sa odvolací súd stotožňuje s tvrdením žalovanej, že súd prvej inštancie vyložil uvedené ustanovenie prísne formalisticky a striktné, čo malo za následok vyvodenie nesprávneho právneho záveru. Navyše z vykonaného dokazovania vyplýva, že právny predchodca žalovanej posudzoval bonitu žalobkyne v súlade s uvedeným ustanovením, opomenul len využiť informácie o žalobkyni z databázy dlžníkov, hoci mal na to právo. Uvedená skutočnosť vylučuje prijatie záveru, podľa ktorého hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie sa bude opätovne zaoberať dôvodnosťou uplatneného nároku. Nakoľko v danej veci ide o spotrebiteľský spor, aj bez návrhu vykoná dôkazy, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Za účelom posúdenia, či bola zachovaná písomná forma zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vyzve strany sporu na predloženie dôkazov k ich tvrdeniu, že bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 266/2005 Z.z. Ďalej vyzve žalovanú k predloženiu dôkazov, že jej právny predchodca splnil povinnosti ktoré mu zákon ukladá v súvislosti s informovaním spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy na diaľku. Následne vo veci opätovne rozhodne, pričom bude viazaný právnymi názormi odvolacieho súdu uvedenými v bode 11. Zároveň rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).